

Јелена Шупут ♡ Горана Лемајић

ТАЈАНСТВЕНА АВАНТУРА СА СТАРИМ СЛОВЕНИМА

ИЗАБЕРИ АВАНТУРУ >

Креативни центар

Летњи распуст је увелико у току. Стигли сте с родитељима на планину Рудник, где ћете провести вреле јулске дане. Одушевљени сте дрвваром коју сте изнајмили. Личи на кућицу из бајке.

„Недостају јој само украси од чоколаде да изгледа баш као она у причи о Ивици и Марици“, приметили сте уз смех.

Унели сте ранчеве и брзо истражили унутрашњост куће, а затим се сместили уз стабло једне накривљене дресе, извадили мобилне телефоне и заиграли игрицу. Прерано сте се обрадовали, родитељи вам ипак неће дозволити да се препустите ленчарењу. Саветују вам да је боље да прво урадите домаћи задатак из биологије. Можда су у праву, биће лепо прошетати пропланцима у потрази за биљкама којима ћете попунити хербаријум, а затим се одморити у шумском хладу.

Берете травке и ливадско цвеће, које има посебну боју под врелим летњим сунцем, и пажљиво их одлажете у торбу.

Ко зна за ишћа су их све наши њреци користишили?, питате се. Да сте пажљивије пратили часове биологије, знали бисте одговор на то питање.

Старим Словенима називамо племена која су некада живела на подручју данашњих држава Пољске, Украјине и Белорусије. Одатле су се током времена селили на просторе источне и јужне Европе. Потомци Старих Словена су многи данашњи модерни народи. На истоку Европе то су Руси, Белоруси и Украјинци; Западни Словени су Чеси, Пољаци, Словаци, Русини и Лужички Срби, а у Јужне Словене спадају Словенци, Хрвати, Бошњаци, Срби, Црногорци, Македонци и Бугари.

Словени су на територију Балканског полуострва почели долазити у VI веку, а већ у VII столећу читаво подручја била су насељена њиховим племенима. Византијски писци та подручја називају склавиније. Позната су нам имена тридесетак словенских племена. Нека од њих су касније успела да створе моћне државе.

„Чујеш ли?“ Учинило вам се да нешто шушка у високо израслом ивањском цвећу. Да се није ту завукла каква малена шумска животиња? Или можда змија? Прилазите пажљиво да не уплашите скривену зверку, али тајанствено створење изненади вас нагло искочивши из високе траве. Ни кунџ, ни залутала птица, већ девојка држа од обоје, насмеја вам се у лице, и док сте трепнули, замаче у шуму. Збуњени и радознали, као зачарани, појурите за њом. Шума није густа, али је добро скрива. Од девојке нема ни трага, али ви не одустајете. Стаза вас води до пропланка, који под зрацима сунца пропуштеним кроз неколико испреплетаних крошњи изгледа готово магично. Одједном, као да се из те игре светлости и сенки и она поново створила пред вама – девојка загонетног осмеха, одевена у лишће папрати, траву и цвеће, с руменом јабуком у левој руци и маленом ластавицом на десном длану. Од опојног мириса који шири око себе почињете да осећате вртоглавицу. Легли сте под њене ноге, на маховину меку попут паперја, а она вас ушушка лишћем папрати. Не знате шта се даље догодило. Као опијени, утонули сте у дубок сан, и једино чега можете да се сетите јесте – мрак.

Ивањдан. – Почетак лета Стари Словени су обележавали крајем јуна, кад је у години дан најдужи, а ноћ најкраћа. Девојке и момци су тада плели венчиће од цвећа, којима су украшавали косу. Купали су се у рекама и језерима, верујући да ће се тако решити болести и опрати од зла. Венчиће су качили и свуда по селу, да би заштитили заједницу од мрачних сила. Паљене су велике ломаче, које су храбри младићи прескакали, а девојке око њих играле и певале. Данас постоји хришћански празник Ивањдан, посвећен свецу Јовану Крститељу. Од древних ритуала сачувао се обичај плетења венчића од ивањског цвећа, који се каче изнад кућних врата.

Старе Словене византијски историчари описују као високе, необично јаке и издржљиве људе. Они лако подносе врућину и хладноћу, као и оскудицу хране. Према странцима су веома гостољубиви.

Будите се и гледате око себе. Призор око вас је такав да вам се чини да сањате. Нашли сте се усред флуоресцентне зелене светлости. Помишљате да су вас отели ванземаљци. Са свих страна допиру шумови, зујање и још много различитих звукова. Међу њима разазнајете гласове.

„Овамо, požури!“ Примичући вам се хитрим корацима, крупан и висок риђобради мушкарац окреће се за собом и дозива неког. Испод крзна којим је огрнут виде му се снажне мишице и шаке којима стиска дршку кратког копља. Поред њега се убрзо створи још један – исти такав.

„Клонирао се. Нема шта, ванземаљци...“, прошапутали сте запрепашћени.

„Месец је високо, поноћ само што није“, рече онај први, погледавши у звездано небо. „Нема времена за губљење!“ Подигоше вас и понесоше ка зеленој светлости. *Воде нас у свој свемирски брод*, помислили сте. Ипак, убрзо схватате да треперави сјај заправо долази од жбуна папрати. Можда сте ипак превише гледали филмове научне фантастике. Снагатори вас изненада спустише из наручја на маховину, те око вас, себе и биљке, која је све интензивније сијала, врхом копља начинише круг по земљи, понављајући, као у трансу, некакву бајалицу. Затим из старог торбака извукоше девет марама и уредно их послагаше једну преко друге испод биљке.

„Не помишљајте да пипнете мараме и семе које падне на њих“, запрети вам један. „Избацићемо вас из круга и препустити утварама и вампирима“, надовезао се други.

Окрећете главу на супротну страну од сада већ заслепљујуће светлости. Јасно вам је на шта су вас упозорили. Око круга су се окупиле све могуће шумске зверке и створења каква до сада нисте могли ни да замислите. Старица замршене седе косе, која јој је, непослушна, падала до стопала, издвојила се из те необичне свите и одапела стрелу ка вама.

ТАЈАНСТВЕНА АВАНТУРА СА СТАРИМ СЛОВЕНИМА

Едиција
ИЗАБЕРИ АВАНТУРУ

Аутори
Јелена Шупут
Горана Лемајић

Илустрације
Алекса Јовановић

Дизајн
Душан Павлић

Уредник
Милена Трутин

Лектор
Невена Живић

Технички уредник
Весна Пијановић

Издаје
Креативни центар
Градиштанска 8, Београд
тел.: 011 / 3088 446
www.kreativnicentar.rs
e-mail: info@kreativnicentar.rs

За издавача
Љиљана Маринковић, директорка

Штампа
Графостил, Крагујевац

Година штампе
2023

Copyright © Креативни центар 2023

Тираж
2000

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

94(367)(02.053.2)
821.163.41-93-32

ШУПУТ, Јелена, 1983

Тајанствена авантура са Старим Словенима / Јелена Шупут, Горана Лемајић ; илустрације Алекса Јовановић. - Београд : Креативни центар, 2023 (Крагујевац : Графостил). - 95 стр. : илустр. ; 21 см. - (Едиција Изабери авантуру / [Креативни центар, Београд])

Тираж 2.000. - О ауторима: стр. 95.

ISBN 978-86-529-1141-7

1. Лемајић, Горана, 1984 [аутор]

COBISS.SR-ID 107204617

Едиција ИЗАБЕРИ АВАНТУРУ повешће вас у узбудљив свет историје и маште у којем сте главни јунаци баш ви. Док будете путовали кроз време и сретали занимљиве, славне или сасвим обичне људе из прошлости, моћи ћете сами да одлучујете о току своје пустоловине и да изаберете пут који ће вас одвести до једног завршетка од могућих десет.

ТАЈАНСТВЕНА АВАНТУРА СА СТАРИМ СЛОВЕНИМА води вас у давни VII век. Узбудљиви сусрети са Старим Словенима, Византинцима, Аварима и Персијанцима приближиће вам неке важне историјске догађаје који су обележили то време. Припремите се и за несвакидашње доживљаје с митским становницима чудесних шума и планина! Крените са Анастасијом и Димитријем у нову авантуру!

